

İSTANBUL'DA YAŞAM KÜLTÜRÜ-II SEMPOZYUMU

24-25 Mayıs 2007, İstanbul

25 Mayıs 2007 Cuma, 11.30

Beşinci Oturum: Eğitim

Eğitim Sorunları

Prof. Dr. İsa Eşme

Geçmişte olduğu gibi günümüzde de, eğitimin, “bireylerin ve bir ulusun varlığını koruyabilmesi için büyük öneme sahip bir unsur olduğu” kabul edilmektedir. Bu önemine karşılık, Türkiye'nin belli başlı sorunları arasında, eğitim sorunlarının ilk sıralarda yer aldığı hemen herkes tarafından paylaşılan bir tespittir.

Kısaca, “aklı özgürleştirmek” olarak tanımlanan eğitimin omurgası, iki temel bileşenden oluşmaktadır. Bunlar, eğitimin “laik ve bilimsel” olma zorunluluğudur.

Cumhuriyetin ilk yıllarında, ülkenin iki temel sorunu bulunmaktaydı. Birincisi eğitimsizlik, ikincisi ise yoksulluk. Cumhuriyetin kurucularının, bu iki büyük sorunun çözümünde önceliği eğitime verdiği ve ilk yıllarda bu alanda büyük başarılar elde edildiği, çok kısa bir sürede, ezberci ve dinsel medrese eğitiminden laik ve bilimsel eğitime geçildiği bilinmektedir.

Demokrasiye geçişle birlikte, 1950'lerden itibaren, yönetimde bulunanların önceliği yer değiştirmiş ve eğitim ikinci plana itilmiştir. Bunun da ötesinde, eğitimin “olmazsa olmaz” niteliği olan laik yapısı giderek zedelenmiştir. Sonuçta bu yaklaşım, eğitimde bugünkü noktaya gelişin başlıca nedeni olmuştur.

Eğitimde bulunan noktayı değerlendirebilmek için bazı somut göstergelere bakmak gerekir. Akademik başarıyı ölçen ulusal ve uluslararası göstergeler bulunmaktadır. Ulusal göstergelerden en güvenilir olanlardan biri, ortaöğretimi bitiren öğrencilere uygulanan ÖSS sonuçlarıdır. Örneğin, 2006 ÖSS sonuçlarına göre, Matematik-1'den 310.356 aday (sınava girenlerin %21.7'si), Fen-1'den 992.867 aday (sınava girenlerin %69.5'i), sıfır ve altında puan almıştır. Bunun anlamı şudur: Bugünkü

eğitim sistemi, 12 yılda 100 öğrenciden 70 öğrenciyi fen okur yazarı bile yapamamaktadır. Öte yandan, ÖSS 2006 sonuçlarına göre, Türkçe'den, 34.945, Sosyal Bilgiler'den 141.653 adayın puanı 1'in altındadır. Yani başarısızlık sadece fen ve matematikle sınırlı değildir.

Uluslararası gösterge denilebilecek, dünyanın belli başlı ülkelerinde uygulanan üç ayrı araştırmadan söz edebiliriz. Bunlar: TIMSS (Third International Mathematics and Science Study - Üçüncü Uluslararası Matematik ve Fen Başarısını Belirleme Programı), PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study - Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi) ve PISA (Program for International Student Assessment - Uluslararası Öğrenci Başarısını Belirleme Programı) araştırmalarıdır.

Uluslararası ölçme ve değerlendirme yapan bir kuruluş tarafından gerçekteşirilen TIMSS, fen ve matematik alanında, dört yılda bir yinelenen uluslararası düzey belirleme sınavıdır. Üçüncüsü 1999 yılında yapılan sınav sonuçlarına göre Türkiye, 38 ülke arasında; fen bilimlerinde 33. matematikte 31. sırada yer alarak; fen bilimlerinde İran, Ürdün ve Endonezya'dan, matematikte Tunus'tan sonra gelmektedir. Aynı kapsamda, Uluslararası Eğitim Başarılarını Belirleme Kuruluşunun, 35 ülkede ilköğretim 4. sınıf öğrencileri arasında gerçekteşirdiği PIRLS çerçevesindeki "Okuma Becerileri Araştırması"na göre; Türkiye 35 ülke arasında 28. sıradadır.

En kapsamlı uluslararası değerlendirme projesi olan PISA, OECD ülkelerindeki 15 yaş grubu öğrencilerinin eğitim kazanımlarını belirlemeyi hedeflemektedir. 41 ülkenin katıldığı PISA 2003 sonuçlarına göre Türkiye; matematikte 33. sırada, okumada 34. sırada, fen bilimleri ve problem çözmeye ise 36. sıradadır.

Eğitimde karşı karşıya gelinen bu sonuçların nedeni irdelendiğinde; laik ve bilimsel eğitimden sapma, eğitime ayrılan kaynağın yetersizliği, eğitimin sınava odaklı yapıya dönüştürülmesi ve siyasilerin eğitimi kendi amaçlarına yönelik kullanma gibi nedenler ortaya çıkmaktadır.

Sorun ne kadar büyük olursa olsun Türkiye, eğitimin önemini kavramak, bu alanda yaşanan sorunları ortak akıl ve bilimsel eksende çözmek zorundadır. Eğitim sürecinde yer alan herkes, sorunun çözümlerinden sorumludur.

24 MAYIS 2007 PERŞEMBE

10.00 AÇIŞ KONUŞMALARI
Prof. Dr. Mustafa İsen

11.00 ARA

11.30 BİRİNCİ OTURUM

İSTANBUL'DA YERLEŞİM KÜLTÜRÜ

Oturum Başkanı

Prof. Dr. Selçuk Erez

Yerleşim Kültürünün Dünü
Prof. Dr. İlber Ortaylı

Yerleşim Kültürünün Bugünü
Mustafa Sönmez

Soru-Cevap

12.30 ARA

14.00 İKİNCİ OTURUM

İSTANBUL'DA TOPLUMSAL YAŞAM

Oturum Başkanı

Prof. Talat Halman

Sanayileşme ve Göç
Doç. Dr. Ayhan Kaya

Kültürel Dokuda Değişim
Prof. Dr. Ayşe Öncü

Soru-Cevap

15.00 ARA

15.30 ÜÇÜNCÜ OTURUM

İNANÇ KÜLTÜRÜ ETKİLEŞİM Yuvarlak Masa

Oturum Başkanı

Prof. Dr. Kenan Gürsoy

Prof. Dr. Hüsrev Hatemi

Naim Güteryüz

Peder Dositheos

Peder Dr. Kirkor Damatyan

Soru-Cevap

25 MAYIS 2007 CUMA

10.00 DÖRDÜNCÜ OTURUM

İNSAN HAKLARI VE DEMOKRATİK YAŞAM

Oturum Başkanı

Tarhan Erdem

Toplumsal Örgütlenmeler
Prof. Dr. Üstün Ergüder

Kentlilik Bilinci ve Çevre Kültürü
Prof. Dr. Uçkun Geray

Soru-Cevap

11.00 ARA

11.30 BEŞİNCİ OTURUM

EĞİTİM

Oturum Başkanı

Prof. Dr. Yusuf Avcı

**Eğitim Kurumları ve
Eğitim Ortamı**
Prof. Dr. Haluk Yavuzer

Eğitim Sorunları
Prof. Dr. İsa Eşme

Soru-Cevap

12.30 ARA

14.00 ALTINCI OTURUM

SPOR

Oturum Başkanı

Şakir Eczacıbaşı

Kent Yaşamında Spor Kültürü
Yiğiter Uluğ

Spor Kulüpleri ve Profesyonel Spor
İbrahim Altınsay

Soru-Cevap

15.00 ARA

15.30 YEDİNCİ OTURUM
TARTIŞMA VE ÖNERİLER

**İSTANBUL'DA
YAŞAM KÜLTÜRÜ-II
SEMPOZYUMU**
24-25 Mayıs 2007
Fezziye Mektepleri Vakfı
Işık Lisesi, Nişantaşı

mekân sponsoru

servis sponsorları

katkıları için teşekkür ederiz.

İletişim:
İstanbul Kültür Sanat Vakfı
(212) 334 07 00
www.iksv.org

**İSTANBUL'DA
YAŞAM KÜLTÜRÜ-II
SEMPOZYUMU**
24-25 MAYIS 2007

